

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 17.09.2009

C(2009)7085 corr.

Obiect: Ajutor de stat nr. 437/2009 – România
Schemă de ajutor de stat pentru promovarea cogenerării

Stimate domn Ministru,

1. PROCEDURA

- (1) Prin notificarea electronică din 20 iulie 2009 înregistrată la Comisie în aceeași zi, autoritățile române au notificat, în conformitate cu articolul 88 alineatul (3) din Tratatul CE, o schemă de ajutor de stat de operare pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență.
- (2) Acea notificare a fost precedată de contacte prealabile¹. În acest context, autoritățile române au transmis informații prin scrisorile din 21 august 2008, 11 noiembrie 2008, 13 martie 2009 și 19 mai 2009.

2. DESCRIEREA MĂSURII

2.1. Contextul

- (3) În notificarea sa, România face trimitere la Legea nr.13/2007 a energiei electrice² care stabilește cadrul general pentru promovarea energiei electrice produse prin cogenerare de înaltă eficiență, precum și la Hotărârea de Guvern nr. 219/2007³ de punere în aplicare a Directivei 2004/8/CE⁴. Conform celor prevăzute în Legea energiei electrice, măsura notificată stabilește schema de sprijin pentru promovarea cogenerării
- (4) În România, tehnologia cogenerării a fost dezvoltată în anii 1960 și 1970. În prezent, energia termică, produsă în cea mai mare parte în instalații de cogenerare depășite, asigură furnizarea către aproximativ șapte milioane de cetățeni. Cota de piață a energiei electrice produse în centrale de cogenerare este de 20,5%, în timp ce energia electrică produsă în unități de cogenerare de înaltă eficiență (a se vedea mai jos) se ridică la aproximativ 7% din

---

¹ NP 84/2008

² Monitorul Oficial numărul 51 din 23 ianuarie 2007.

³ Monitorul Oficial nr. 200 din 23 martie 2007.

⁴ Directiva 2004/8/CE privind promovarea cogenerării pe baza cererii de energie termică utilă pe piața internă a energiei și de modificare a Directivei 92/42/CEE, JO L 52, 21.2.2004, p. 50.

Teodor BACONSCHI
Ministrul Afacerilor Externe
Aleea Alexandru 31
RO-011822-BUCUREȘTI

piață. Nu există nicio schemă de ajutor specifică pentru investiții în instalații de cogenerare, cu excepția centralelor de cogenerare care utilizează surse de energie regenerabile (SER) care pot beneficia de schema de sprijin pentru promovarea energiei electrice produse din surse de energie regenerabile⁵.

2.2. Obiectivele măsurii

- (5) Scopul principal al schemei notificate este acela de a promova sistemele de cogenerare de înaltă eficiență a energiei termice și a energiei electrice (CHP) pentru ecologizarea producției de energie electrică. Aceasta urmărește asigurarea accesului pe piața energiei a energiei electrice produse în centrale de cogenerare de înaltă eficiență, prin sprijin acordat atâta vreme cât costurile totale de producție pentru energia electrică generată de astfel de instalații depășește prețurile dominante de pe piață. Ajutorul vizează producătorii de energie electrică și termică, proprietari de unități CHP de înaltă eficiență sau care le exploatează, pentru a încuraja noi investiții în tehnologia de cogenerare precum și în înlocuirea sau renovarea instalațiilor existente.

2.3. Mecanismul de sprijin pentru energia produsă de centralele CHP

2.3.1. Domeniul de aplicare a schemei de sprijin

- (6) Unitățile CHP care furnizează energie electrică rețelei naționale pot primi sprijin de operare, cu condiția ca energia electrică să fie produsă prin cogenerare de înaltă eficiență, astfel cum e definită la punctul 70 subpunctul 11 din Orientările comunitare privind ajutorul de stat pentru protecția mediului⁶ (denumite în continuare „orientările privind ajutorul pentru mediu”).⁷ Instalațiile de cogenerare eligibile trebuie să respecte cerința privind economisirea de energie primară în comparație cu producția separată, astfel cum a fost stabilit în Directiva 2004/8/CE și Decizia 2007/74/CE a Comisiei⁸. Autoritățile române au precizat că nu se va acorda niciun sprijin pentru energia electrică vândută în afara rețelei naționale⁹ sau utilizată de întreprindere pentru nevoile proprii. Centralele de microcogenerare și cele de cogenerare la scară redusă (astfel cum sunt definite în Directiva 2004/8/CE) nu beneficiază nici ele de sprijin.
- (7) În cazul în care capacitățile agregate instalate ale unităților CHP care beneficiază de schemă ating 4.000 MW, alte unități CHP nu vor mai fi eligibile pentru schemă cu excepția unităților de cogenerare de înaltă eficiență care le înlocuiesc pe cele existente.
- (8) Autoritățile române au luat măsurile necesare pentru a acorda ajutor instalațiilor de cogenerare a căror capacitate depășește 200 MW numai după o examinare detaliată și cu condiția notificării individuale către Comisie.
- (9) În ceea ce privește sfera geografică de aplicare, măsura notificată acoperă întreg teritoriul României. Numărul preconizat de beneficiari variază între 100 și 500.

2.3.2. Forma ajutorului, durata și perioada de acordare

- (10) Sprijinul are caracteristica unui ajutor de operare.

⁵ Aprobata prin Hotărârea Guvernului nr. 1892 /2004 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie, cu modificările și completările ulterioare, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 1056 din 15.11.2004.

⁶ JO C 82, 1.4.2008, p. 1.

⁷ Orientările comunitare privind ajutorul de stat pentru protecția mediului se referă în acest context la anexa III la Directiva 2004/8/CE și la Decizia 2007/74/CE a Comisiei.

⁸ Decizia Comisiei din 21 decembrie 2006 de stabilire a valorilor armonizate ale randamentului de referință pentru producția separată de electricitate și căldură în conformitate cu Directiva 2004/8/CE a Parlamentului European și a Consiliului, JO L 32, 6.2.2007, p.183.

⁹ Această dispoziție nu exclude sprijinul pentru unitățile CHP care exportă electricitate prin interconectori conectați la rețeaua națională.

- (11) Ajutorul poate fi acordat pe perioada 2010 – 2023, fără a se depăși unsprezece ani consecutivi de sprijin pentru fiecare beneficiar. Pentru a justifica o durată lungă, autoritățile române au subliniat necesitatea unui mecanism stabil de sprijin capabil să atragă investiții pe o perioadă lungă, în vederea înlocuirii treptate a tuturor instalațiilor de cogenerare existente, precum și a construirii unor noi. În plus se vor efectua ajustări anuale ale sumei care reprezintă sprijinul, la nivelul fiecărei centrale, în funcție de evoluția unor parametri diverși (a se vedea mai jos), pentru a se evita astfel riscul ca ajutorul să depășească suma necesară acoperirii diferenței dintre costurile de producție și prețul pieței (denumit în continuare „supracompensare”).
- (12) Fără a aduce atingere duratei de unsprezece ani consecutivi de sprijin, perioada de acordare a ajutorului nu va fi extinsă dincolo de sfârșitul perioadei de amortizare a unității CHP care beneficiază de sprijin. Dacă se constată că o centrală CHP este amortizată integral, în conformitate cu normelor contabile obișnuite, ajutorul nu se mai acordă.

2.3.3. Cuantumurile ajutorului

- *Bonusul*

- (13) Hotărârea de guvern le permite centralelor CHP să beneficieze de ajutorul de operare care acoperă diferența dintre costurile de producție și prețurile pieței, conform definiției de mai jos. Autoritățile române au calculat un „bonus”, care este o sumă pe megawatt oră (MWh) de electricitate produsă, calculată ca diferența dintre prețul pe piață al energiei electrice preconizat pentru perioada de aplicare a schemei și costurile totale de producție ale unei centrale CHP tipice¹⁰. Suma reprezentând ajutorul, acordată fiecărei centrale CHP care beneficiază de schemă, va consta din bonusul aplicabil înmulțit cu valoarea energiei electrice produse de centrală și vândute pe piață.
- (14) Pentru a lua în calcul diferența dintre costurile diferitelor tipuri de combustibil și diferențele condiții de aprovizionare cu combustibil, bonusul se calculează pentru trei tipuri de CHP: unități CHP care funcționează cu combustibili solizi, unități CHP care utilizează gaz furnizat direct prin rețeaua de transport și unități CHP alimentate cu gaz furnizat prin rețeaua de distribuție. Pentru fiecare din aceste trei tipuri de combustibili bonusul se calculează după formula:

BONUS = (COSTURI TOTALE – VENITUL_{EL} – VENITUL_H) / ENERGIE ELECTRICĂ
--

Unde:

COSTURILE TOTALE = Costuri variabile + costuri fixe + rentabilitate

VENITUL_{EL} = venitul din vânzarea energiei electrice produse de o centrală CHP tipică, la prețul de pe piață al energiei electrice

VENITUL_H = venitul din vânzarea energiei termice produse de o centrală CHP tipică la prețul energiei termice

ENERGIE ELECTRICĂ = energia electrică produsă anual în centrala CHP

- (15) Costurile variabile includ în principal costurile combustibilului în timp ce costurile fixe sunt costurile de operare și de mentenanță (inclusiv cheltuielile de personal) și costurile cu amortizarea. Evaluarea costurilor de producție ia, de asemenea, în considerare o rentabilitate a capitalului de 9%¹¹.

¹⁰ Obținute după deducerea veniturilor provenite din vânzarea energiei termice.

¹¹ Rentabilitatea calculată prin luarea în considerare a întregului capital investit, separat de activele care au beneficiat deja de ajutor în afara schemei notificate.

- (16) Prețul de piață viitor estimat al energiei electrice, pe baza căruia este calculat bonusul, este prețul mediu de pe piața concurențială pe termen scurt, dominant în anul precedent și indexat cu 3%.
- (17) Prețul estimat viitor al energiei termice este prețul preconizat a se obține de către o sursă alternativă tipică de producere a energiei termice având aceeași capacitatea de producție și utilizând același tip de combustibil ca și centrala CHP. Autoritățile române au precizat că prețul energiei termice utilizate pentru termoficare este reglementat. Prețul estimat al energiei termice utilizat pentru calculul bonusului va fi cel aplicat în fapt de către autoritățile de reglementare pentru energia termică produsă și vândută de către beneficiarii schemei.
- (18) Pentru centralele de cogenerare care utilizează amestecuri de combustibil, valoarea bonusului se stabilește pe baza principalului combustibil consumat.
- *Valorile bonusului*
- (19) Autoritățile române au notificat Comisiei valorile inițiale ale bonusului pentru fiecare din cele trei tipuri de CHP. Aceste valori sunt prezentate mai jos (a se vedea tabelele 1 -3).

Tabelul 1

Unitate CHP care funcționează cu combustibil solid												
		Anul 1 / 2010	Anul 2 / 2011	Anul 3 / 2012	Anul 4 / 2013	Anul 5 / 2014	Anul 6 / 2015	Anul 7 / 2016	Anul 8 / 2017	Anul 9 / 2018	Anul 10 / 2019	Anul 11 / 2020
Caracteristicile centralei												
A	Energie electrică produsă [MWh]	62 500	62 500	62 500	62 500	62 500	62 500	62 500	62 500	62 500	62 500	62 500
B	Energie utilizată pentru serviciile proprii ale centralei [MWh]	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500
C=A-B	Energie electrică livrată [MWh]	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Costurile cogenerării												
D	Costuri variabile (combustibil și altele) [€/an]	2 778 357	2 869 941	2 954 279	3 030 436	3 100 338	3 166 255	3 224 893	3 284 703	3 345 709	3 407 936	3 471 407
E	Investiții (valoare reziduală) [ME]	22,5	21,6	20,7	19,8	18,9	18,0	17,1	16,2	15,3	14,4	13,5
F	Perioadă de amortizare [an]	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
G=E/(v _{r1})/F	Amortizare [€/an]	900 000	900 000	900 000	900 000	900 000	900 000	900 000	900 000	900 000	900 000	900 000
H	Rata rentabilității	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09
I=E×H	Rentabilitatea capitalului [€/an]	2 025 000	1 944 000	1 863 000	1 782 000	1 701 000	1 620 000	1 539 000	1 458 000	1 377 000	1 296 000	1 215 000
J	Alte costuri fixe (salarii, mentenanță) [€/an]	441 964	441 964	441 964	441 964	441 964	441 964	441 964	441 964	441 964	441 964	441 964
K=G+I+J	Costuri fixe [€/an]	3 366 964	3 285 964	3 204 964	3 123 964	3 042 964	2 961 964	2 880 964	2 799 964	2 718 964	2 637 964	2 556 964
L=K+D	Costuri totale [€/an]	6 145 322	6 155 905	6 159 243	6 154 401	6 143 302	6 128 219	6 105 857	6 084 667	6 064 674	6 045 900	6 028 372
Costurile producerii de energie termică din surse alternative												
M	Costuri variabile [€/an]	1 723 012	1 779 808	1 832 111	1 879 340	1 922 690	1 963 569	1 999 933	2 037 025	2 074 859	2 113 449	2 152 811
N	Investiții [ME]	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75
O	Perioadă de amortizare [an]	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11
P=N/O	Amortizare [€/year]	159 091	159 091	159 091	159 091	159 091	159 091	159 091	159 091	159 091	159 091	159 091
Q	Alte costuri fixe (salarii, mentenanță) [€/an]	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000
R=P+Q	Costuri fixe [€/an]	659 091	659 091	659 091	659 091	659 091	659 091	659 091	659 091	659 091	659 091	659 091
S=M+R	Costuri totale [€/an]	2 382 103	2 438 899	2 491 202	2 538 431	2 581 781	2 622 660	2 659 024	2 696 116	2 733 949	2 772 540	2 811 902
Calcularea bonusului												
T	Preț spot al energiei electrice [€/MWh]	44,0	45,6	47,0	48,4	49,6	50,7	51,7	52,8	53,8	54,9	56,0
U=TxC	Vânzări de energie electrică la prețul pieței [€/an]	2 200 000	2 279 200	2 352 134	2 417 994	2 478 444	2 535 448	2 586 157	2 637 880	2 690 638	2 744 451	2 799 340
V=L-S-U	Venit bonus [€]	1 563 218	1 437 806	1 315 907	1 197 975	1 083 077	970 111	860 675	750 671	640 086	528 910	417 130
W=V/C	Bonus [€/MWh]	31,3	28,8	26,3	24,0	21,7	19,4	17,2	15,0	12,8	10,6	8,3

Tabelul 2

Unitate CHP care funcționează cu gaz furnizat direct de la rețeaua de transmitere

		Anul 1 / 2010	Anul 2 / 2011	Anul 3 / 2012	Anul 4 / 2013	Anul 5 / 2014	Anul 6 / 2015	Anul 7 / 2016	Anul 8 / 2017	Anul 9 / 2018	Anul 10 / 2019	Anul 11 / 2020
Caracteristicile centralei												
A	Energie electrică produsă [MWh]	125 000	125 000	125 000	125 000	125 000	125 000	125 000	125 000	125 000	125 000	125 000
B	Energie utilizată pentru serviciile proprii ale centralei [MWh]	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500
C=A-B	Energie electrică livrată [MWh]	112 500	112 500	112 500	112 500	112 500	112 500	112 500	112 500	112 500	112 500	112 500
Costurile cogenerării												
D	Costuri variabile (combustibil și altele) [€/an]	6 264 505	6 479 439	6 677 369	6 856 100	7 020 149	7 174 848	7 312 463	7 452 830	7 596 004	7 742 042	7 891 000
E	Investiții (valoare reziduală) [M€]	32,5	31,2	29,9	28,6	27,3	26,0	24,7	23,4	22,1	20,8	19,5
F	Perioadă de amortizare [an]	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
G=E(yr1)/F	Amortizare [€/an]	1 300 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000
H	Rata rentabilității	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09
I=ExH	Rentabilitatea capitalului [€/an]	2 925 000	2 808 000	2 691 000	2 574 000	2 457 000	2 340 000	2 223 000	2 106 000	1 989 000	1 872 000	1 755 000
J	Alte costuri fixe (salarii, mentenanță) [€/an]	883 929	883 929	883 929	883 929	883 929	883 929	883 929	883 929	883 929	883 929	883 929
K=G+I+J	Costuri fixe [€/an]	5 108 929	4 991 929	4 874 929	4 757 929	4 640 929	4 523 929	4 406 929	4 289 929	4 172 929	4 055 929	3 938 929
L=K+D	Costuri totale [€/an]	11 373 433	11 471 367	11 552 297	11 614 028	11 661 078	11 698 777	11 719 391	11 742 758	11 768 932	11 797 970	11 829 929
Costurile producerii de energie termică din surse alternative												
M	Costuri variabile [€/an]	2 802 542	2 898 696	2 987 244	3 067 203	3 140 593	3 209 800	3 271 365	3 334 161	3 398 212	3 463 545	3 530 184
N	Investiții [M€]	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75
O	Perioadă de amortizare [an]	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11
P=N/O	Amortizare [€/an]	159 091	159 091	159 091	159 091	159 091	159 091	159 091	159 091	159 091	159 091	159 091
Q	Alte costuri fixe costs (salarii, mentenanță) [€/an]	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000
R=P+Q	Costuri fixe [€/an]	659 091	659 091	659 091	659 091	659 091	659 091	659 091	659 091	659 091	659 091	659 091
S=M+R	Costuri totale [€/an]	3 461 632	3 557 787	3 646 335	3 726 293	3 799 684	3 868 891	3 930 456	3 993 252	4 057 303	4 122 636	4 189 275
Calcularea bonusului												
T	Preț spot al energiei electrice [€/MWh]	44,0	45,6	47,0	48,4	49,6	50,7	51,7	52,8	53,8	54,9	56,0
U=TxC	Vânzare de energie electrică la prețul pieței [€/an]	4 950 000	5 128 200	5 292 302	5 440 487	5 576 499	5 704 759	5 818 854	5 935 231	6 053 935	6 175 014	6 298 514
V=L-S-U	Venit bonus [€]	2 961 801	2 785 380	2 613 660	2 447 248	2 284 895	2 125 127	1 970 082	1 814 276	1 657 694	1 500 320	1 342 139
W=V/C	Bonus [€/MWh]	26,3	24,8	23,2	21,8	20,3	18,9	17,6	16,1	14,7	13,3	11,9

Tabelul 3

Unitate CHP care funcționează cu gaz furnizat de la rețeaua de distribuție

		Anul 1 / 2010	Anul 2 / 2011	Anul 3 / 2012	Anul 4 / 2013	Anul 5 / 2014	Anul 6 / 2015	Anul 7 / 2016	Anul 8 / 2017	Anul 9 / 2018	Anul 10 / 2019	Anul 11 / 2020
Caracteristicile centralei												
A	Energie electrică produsă [MWh]	125 000	125 000	125 000	125 000	125 000	125 000	125 000	125 000	125 000	125 000	125 000
B	Energie utilizată pentru serviciile proprii ale centralei [MWh]	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500
C=A-B	Energie electrică livrată [MWh]	112 500	112 500	112 500	112 500	112 500	112 500	112 500	112 500	112 500	112 500	112 500
Costurile cogenerării												
D	Costuri variabile (combustibil și altele) [€/an]	8 147 870	8 430 605	8 690 973	8 926 085	9 141 884	9 345 383	9 526 408	9 711 054	9 899 393	10 091 498	10 287 446
E	Investiții (costuri reziduale) [M€]	30,0	28,8	27,6	26,4	25,2	24,0	22,8	21,6	20,4	19,2	18,0
F	Perioadă de amortizare [an]	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
G=E/(yr1)/F	Amortizare [€/an]	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000
H	Rata rentabilității	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09
I=ExH	Rentabilitatea capitalului [€/an]	2 700 000	2 592 000	2 484 000	2 376 000	2 268 000	2 160 000	2 052 000	1 944 000	1 836 000	1 728 000	1 620 000
J	Alte costuri fixe (salarii, mentenanță) [€/an]	883 929	883 929	883 929	883 929	883 929	883 929	883 929	883 929	883 929	883 929	883 929
K=G+I+J	Costuri fixe [€/an]	4 783 929	4 675 929	4 567 929	4 459 929	4 351 929	4 243 929	4 135 929	4 027 929	3 919 929	3 811 929	3 703 929
L=K+D	Costuri totale [€/an]	12 931 799	13 106 534	13 258 902	13 386 014	13 493 813	13 589 311	13 662 337	13 738 983	13 819 321	13 903 427	13 991 374
Costurile producției de energie termică din surse alternative												
M	Costuri variabile [€/an]	3 645 100	3 771 587	3 888 067	3 993 249	4 089 790	4 180 829	4 261 814	4 344 419	4 428 676	4 514 618	4 602 278
N	Investiții [M€]	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75
O	Perioadă de amortizare [an]	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11
P=N/O	Amortizare [€/an]	159 091	159 091	159 091	159 091	159 091	159 091	159 091	159 091	159 091	159 091	159 091
Q	Alte costuri fixe (salarii, mentenanță) [€/an]	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000
R=P+Q	Costuri fixe [€/an]	659 091	659 091	659 091	659 091	659 091	659 091	659 091	659 091	659 091	659 091	659 091
S=M+R	Costuri totale [€/an]	4 304 191	4 430 678	4 547 158	4 652 339	4 748 881	4 839 920	4 920 905	5 003 510	5 087 767	5 173 709	5 261 369
Calcularea bonusului												
T	Preț spot al energiei electrice [€/MWh]	44,0	45,6	47,0	48,4	49,6	50,7	51,7	52,8	53,8	54,9	56,0
U=TxC	Vânzări de energie electrică la prețul pieței [€/an]	4 950 000	5 128 200	5 292 302	5 440 487	5 576 499	5 704 759	5 818 854	5 935 231	6 053 935	6 175 014	6 298 514
V=L-S-U	Venit bonus [€]	3 677 608	3 547 656	3 419 441	3 293 187	3 168 433	3 044 633	2 922 578	2 800 242	2 677 619	2 554 704	2 431 491
W=V/C	Bonus [€/MWh]	32,7	31,5	30,4	29,3	28,2	27,1	26,0	24,9	23,8	22,7	21,6

- (20) În primul rând, costurile totale anuale de producție ale centralei CHP sunt calculate prin adăugarea costurilor variabile (în principal costurile combustibilului) și a costurilor fixe. Acestea din urmă sunt stabilite prin luarea în considerare a costurilor cu amortizarea (a se vedea rândul G din tabelele 1-3), rentabilitatea (rândul I) și alte costuri fixe (în principal salarii și costuri de mentenanță – a se vedea rândul J). Aceste costuri au fost obținute din valorile tipice privind CHP (de ex. costurile specifice ale investiției și costurile specifice de mentenanță pentru centralele CHP) care sunt publice¹².
- (21) După aceea, veniturile anuale obținute prin vânzarea energiei termice sunt obținute din prețul energiei termice, astfel cum a fost stabilit de către autoritățile de reglementare pe baza costurilor de producție ale surselor tipice de producere a energiei termice non CHP. Costurile fixe includ costurile cu amortizarea, costurile cu salarii și de mentenanță, dar fără rentabilitatea pe capital (a se vedea rândul R).

¹² În ceea ce privește costurile de investiție și costurile specifice de mentenanță, autoritățile române au utilizat valori preluate din *The Future of Cogeneration in Europe (The Future of Cogeneration in Europe: Growth Opportunities and Key Drivers of Success*, Mikhail MASOKIN, Business Insights). Prețurile combustibilului au fost stabilite la prețul mediu de pe piața românească.

- (22) În final, venitul necesar acoperirii costurilor de producție pentru energia electrică și energia termică (venitul bonus) este stabilit prin scăderea sumei reprezentând costurile totale de producție a energiei termice provenind de la o sursă alternativă și a sumei obținute prin vânzarea energiei electrice furnizate în rețea la prețul dominant de pe piața concurențială – care reprezintă veniturile preconizate a se obține din vânzarea acelei energii electrice și a energiei termice obținute prin cogenerare la prețul pieței – din costurile totale de producție ale centralei CHP (rândul V). Cum bonusul este o sumă pe megawatt oră, valoarea sa este calculată prin împărțirea venitului bonus la cantitatea de energie electrică furnizată în rețea (rândul W).

- *Ajustarea bonusului*

- (23) Agenția Națională de Reglementare în Domeniul Energiei (ANRE) va analiza anual valorile costului și veniturilor corespunzătoare energiei electrice și termice produse de fiecare din centralele CHP de înaltă eficiență care beneficiază de schema notificată. Dacă în urma analizei se constată supracompensări ale costurilor totale de producție pentru energia electrică și energia termică obținute prin cogenerare, ANRE poate ajusta în mod corespunzător valoarea bonusului.
- (24) De asemenea, ANRE va monitoriza până la sfârșitul fiecărui an factorii care influențează valorile prognozate ale bonusurilor. Dacă în urma acestora se constată diferențe de peste 2,5% între valorile reale și cele prognozate, ANRE va proceda la ajustarea valorilor bonusurilor.

- *Ajustarea ex-post a ajutorului primit de fiecare beneficiar*

- (25) ANRE va analiza anual, la nivelul fiecărui beneficiar, dacă ajutorul acordat beneficiarului respectiv pe parcursul anului precedent a condus la supracompensare. Dacă va fi cazul, ANRE va stabili suma la care se ridică supracompensarea și îi va cere întreprinderii în cauză să o ramburseze.
- (26) ANRE va analiza în special următorii parametri: cantitățile de combustibil ars pe tip de combustibil, prețul de achiziționare pentru fiecare combustibil, numărul de certificate de emisie de CO₂ vândute pe piață, prețul obținut din astfel de vânzări și amortizarea activelor. Beneficiarii acestor scheme vor fi obligați prin lege să furnizeze aceste date Agenției Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei.

2.3.4. Administrarea și mecanismul de monitorizare

- (27) În fiecare an, ANRE nominalizează beneficiarii și stabilește valoarea bonusurilor și cantitățile eligibile de energie electrică, iar CN Transelectrica SA/SC OPCOM SA¹³ este responsabilă pentru administrarea schemei de sprijin. Câtă vreme capacitățile agregate instalate acoperite de măsură ajung până la 4.000 MW, selectarea beneficiarilor efectuată de ANRE are la bază numai respectarea de către aceștia a criteriilor de eligibilitate stabilite în schema notificată. După atingerea acestei limite, se vor califica pentru schemă doar unitățile CHP de înaltă eficiență care le înlocuiesc pe cele existente.

2.4. Cumulul

- (28) Ajutorul acordat în cadrul prezentei măsuri se poate combina cu sprijin primit prin alte scheme (de ex. schemele pentru dezvoltare regională în cadrul cărora se poate acorda ajutor de investiții). Cu toate acestea, autoritățile române au confirmat faptul că ajutoarele de investiții suplimentare vor fi excluse din costurile cu amortizarea eligibile, în funcție de

---

¹³ CN Transelectrica SA este operatorul român de sistem și de transport (OTS) al cărui acționar principal (73% din capitalul subscris) este statul român. SC OPCOM SA este o filială a societății pe acțiuni CN Transelectrica și este operatorul pe piața românească de energie electrică.

tipul de bonusuri care sunt calculate. Această cerință va fi pusă în aplicare prin ajustarea *ex post* a valorii ajutorului (a se vedea mai sus), care se efectuează în fiecare an la nivelul fiecărui beneficiar.

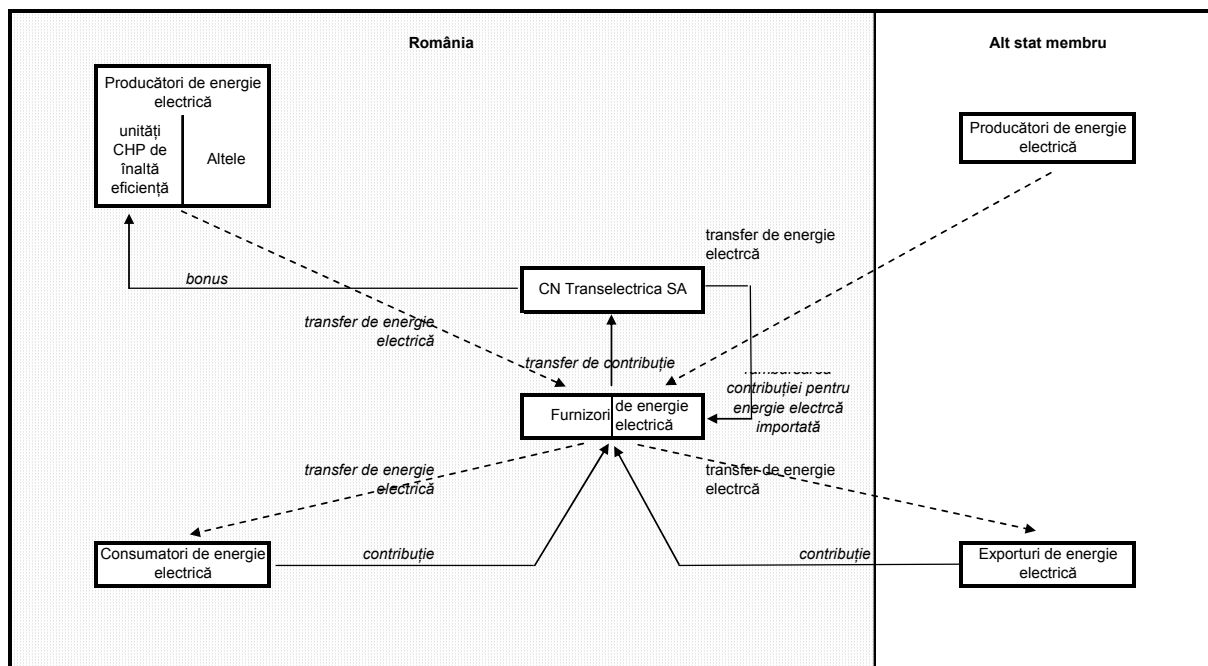
- (29) Conform celor afirmate mai sus (a se vedea contextul), România a stabilit deja o schemă de sprijin pentru energia electrică produsă din SER. Prin urmare, întreprinderile care produc energie electrică și termică în cogenerare din SER trebuie să opteze pentru una din schemele de sprijin, pentru a nu beneficia de ambele măsuri.
- (30) În orice eventualitate, vor fi luate în considerare veniturile suplimentare primite prin orice ajutor acordat în afara schemei notificate atunci când se verifică dacă sprijinul nu a condus la supracompensare (a se vedea mai sus).

2.5. Mecanismul de finanțare și bugetul măsurii

- (31) Bugetul total pentru întreaga durată a schemei este de 17 232,80 milioane RON (4 103,05 milioane EUR).
- (32) Măsura notificată este finanțată printr-o contribuție (denumită în continuare „contribuția”), colectată de CN Transelectrica SA/SC OPCOM SA de la furnizorii de electricitate care distribuie prin rețeaua națională. Contribuția se definește ca fiind suma plătită pentru fiecare kWh de energie electrică produsă în România și injectată în rețeaua națională, respectiv de către consumatorii de energie electrică din România și de către exportatorii români de energie electrică. Valoarea contribuției pe MWh este stabilită în fiecare an de către ANRE în funcție de fondurile totale necesare pentru plata bonusurilor.
- (33) Furnizorii care importă în România energie electrică produsă în centrale CHP de înaltă eficiență localizate în alte state membre au dreptul la rambursarea integrală a contribuției pe care au plătit-o pe baza garanțiilor de origine eliberate pentru acea energie electrică în statul membru în care a fost produsă, în temeiul articolului 5 din Directiva 2004/8/CE.
- (34) Sistemul comunitar de garanții de origine pentru energia electrică produsă prin cogenerare de înaltă eficiență a fost transpus în România prin Hotărârea de Guvern nr. 1461 din 12 noiembrie 2008. Acesta stabilește în special procedura conform căreia se eliberează garanțiile de origine în România. Aceasta stabilește, de asemenea, condițiile în care garanțiile de origine eliberate de alte state membre sunt recunoscute de către România, pe bază de recunoaștere reciprocă. Metodologia de stabilire a cantităților de energie electrică produse de unități CHP de înaltă eficiență a fost elaborată de ANRE.
- (35) Graficul următor ilustrează mecanismul financiar:

Graficul 1

2.6. Temeiul juridic

- (36) Normele care stau la baza schemei vor fi prevăzute într-o hotărâre de guvern care are la bază Legea nr. 13/2007 a energiei electrice menționată mai sus. Un proiect al acelei hotărâri a fost înaintat Comisiei ca parte a notificării.

2.7. Clauză suspensivă

- (37) Proiectul de hotărâre de guvern prevede faptul că nu se va acorda niciun ajutor în cadrul schemei notificate până când aceasta din urmă nu este autorizată de Comisie.

3. EVALUAREA MĂSURII

- (38) Comisia a examinat prezenta măsură în conformitate cu articolul 87 *et. seq* din Tratatul CE și a hotărât, în lumina Orientărilor comunitare privind ajutorul de stat pentru protecția mediului, să nu ridice obiecțiuni în ceea ce privește punerea sa în aplicare.

3.1. Existența ajutorului de stat în temeiul articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE

- (39) Articolul 87 alineatul (1) al Tratatului CE se referă la măsurile de ajutor care îndeplinesc patru criterii cumulative. În primul rând, trebuie să ofere un avantaj economic beneficiarului. În al doilea rând trebuie să fie imputabil statului și să fie finanțat din resurse publice. În al treilea rând, măsura trebuie să favorizeze anumite întreprinderi sau producția anumitor bunuri. În al patrulea rând, intervenția trebuie să fie susceptibilă să afecteze schimburile comerciale dintre statele membre și să denatureze – sau să amenințe să denatureze – concurența.

3.1.1. Conferirea unui avantaj economic

- (40) Măsura notificată asigură obținerea de venit de către beneficiari din adăugarea unui bonus la prețul pe care îl primesc pentru energia electrică pe care o vând pe piață. Prin urmare le conferă un avantaj economic.

3.1.2. Imputabilitatea statului și finanțarea din resurse publice

- (41) Măsura notificată va avea la bază dispoziții legislative și de reglementare, iar deciziile de acordare a ajutorului la nivelul fiecărui beneficiar individual vor fi luate de ANRE, care reprezintă autoritate publică. Prin urmare, măsura notificată este imputabilă statului.
- (42) Conform hotărârii Curții de Justiție în cauza *Pearle*¹⁴, atunci când un avantaj economic conferit unei întreprinderi este finanțat printr-o taxă, pentru a se determina dacă măsura este finanțată din resurse publice, trebuie verificată respectarea următoarelor trei criterii: (i) taxa trebuie să fie impusă de o autoritate publică, (ii) veniturile trebuie să fie colectate, gestionate și redistribuite direct de către stat sau de către organisme publice sau private desemnate sau numite de către autoritățile publice pentru a gestiona ajutorul, (iii) veniturile trebuie să fie utilizate pentru a favoriza anumite întreprinderi sau produse.
- (43) În ceea ce privește cazul de față, Comisia consideră că aceste condiții sunt îndeplinite. Contribuția stabilită prin hotărârea de guvern notificată este colectată și administrată de CN Transelectrica SA/SC OPCOM SA, care a fost numită să preia această sarcină și care redistribuie veniturile acestora operatorilor sau proprietarilor de centrale CHP de înaltă eficiență localizate în România.

3.1.3. Selectivitatea

- (44) Beneficiarii constituie un grup selectiv de întreprinderi în sensul articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE deoarece măsura favorizează numai anumiți producători de energie electrică CHP.

3.1.4 Denaturarea concurenței și afectarea schimburilor comerciale dintre statele membre

- (45) Energia electrică fiind un produs comercializat între statele membre și existând deja linii de interconectare care permit un astfel de comerț între România și statele membre vecine, măsura este susceptibilă să denatureze concurența.

3.1.5 Concluzie

- (46) Prin urmare, măsura notificată constituie ajutor de stat conform articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE.

3.2. Legalitatea ajutorului

- (47) Autoritățile române au notificat ajutorul înainte de punerea sa în aplicare și au luat măsurile necesare ca ajutorul să nu fie acordat în cadrul schemei respective înainte de aprobarea acesteia de către Comisie. Prin urmare, autoritățile române și-au îndeplinit obligațiile care le revin în conformitate cu articolul 88 alineatul (3) din Tratatul CE.

3.3. Compatibilitatea ajutorului

- (48) Comisia a evaluat respectarea de către sprijinul acordat producătorilor de energie electrică CHP a articolului 87 alineatul (3) litera (c) din Tratatul CE, în special pe baza orientărilor privind ajutorul pentru mediu.
- (49) Jurisprudența Curții¹⁵ precizează clar că atunci când metoda prin care ajutorul este finanțat formează o parte integrală a măsurii de ajutor, examinarea acesteia din urmă de către Comisie trebuie în mod necesar să țină seama și de metoda de finanțare a ajutorului. De aceea, evaluarea următoare va examina atât sprijinul pentru producția de energie electrică

¹⁴ Cauza *Pearle BV and others / Hoofbedrijfschap Ambachten*, C-345/02, REC, 2004, I-7139.

¹⁵ A se vedea în special cauzele conexe *Van Calster and Others*, C-261/01 și C-262/01, REC 2003 I-0000, punctul 49.

CHP cât și metoda de finanțare a acestuia, în special respectarea de către aceasta a articolelor 25 și 90 din Tratatul CE.

3.3.1. Respectarea de către schema de sprijin a orientărilor privind ajutorul pentru mediu

- (50) Comisia remarcă faptul că, în conformitate cu punctul 113 din orientările privind ajutorul pentru mediu, sprijinul va fi acordat numai centralelor CHP de înaltă eficiență care îndeplinesc definiția cogenerării de înaltă eficiență stabilită la punctul 70 subpunctul 11 din orientările privind ajutorul pentru mediu, precum și cerința privind realizarea de economii globale de energie primară în comparație cu producția separată, astfel cum a fost definită de Directiva 2004/8/CE și Decizia 2007/74/CE.
- (51) Sprijinul va fi acordat întreprinderilor care furnizează energie electrică și energie termică consumatorilor publici. Calculele furnizate de autoritățile române și prezentate pe scurt în tabelele 1 și 3 demonstrează că generarea de energie electrică în unități CHP de înaltă eficiență presupune costuri care depășesc veniturile preconizate a se obține din vânzarea acele energii electrice și a energiei termice cogenerate la prețul pieței, deoarece bonusul care rezultă din aceste calcule este o cifră strict pozitivă. Prin urmare, condiția necesității, prevăzută la punctul 119 litera (a) din orientările privind ajutorul pentru mediu, este îndeplinită.
- (52) Punctul 119 din orientările privind ajutorul pentru mediu prevede, de asemenea, faptul că ajutorul de operare pentru cogenerarea de înaltă eficiență trebuie să îndeplinească normele prevăzute la punctele 107-111. Aceste norme oferă statelor membre trei opțiuni posibile de acordare a ajutorului de operare pentru sprijinirea cogenerării de înaltă eficiență. România a ales opțiunea 1, abordată la punctul 109 din orientările privind ajutorul pentru mediu.
- (53) Conform cerințelor punctului 109 din orientările privind ajutorul pentru mediu, ajutorul va fi acordat pentru a compensa diferența dintre costurile de producere a energiei în centrale CHP și prețul pieței pentru forma de energie în cauză. Calculul bonusului ține seama de amortizarea investițiilor suplimentare pentru protecția mediului în cadrul acestor costuri și este conceput în așa fel încât să permită o rată a rentabilității pe capital normală, stabilită de autoritățile române la 9%. Rata rentabilității propuse corespunde cu ceea ce Comisia a autorizat prin decizii privind ajutorul de stat anterioare¹⁶.
- (54) Punctul 109 litera (a) din orientările privind ajutorul pentru mediu prevede ca ajutorul pentru operare să fie acordat până la amortizarea integrală a centralei, conform normelor contabile obișnuite. Autoritățile române au confirmat că ANRE va monitoriza evoluția valorii activelor și costurilor lor de amortizare de la caz la caz și va ajusta corespunzător valoarea ajutorului, pentru ca nici un ajutor să nu poată fi acordat unei centrale amortizate integral.
- (55) În conformitate cu punctul 109 litera (b) din orientările privind ajutorul pentru mediu, orice alt ajutor primit va fi dedus din costurile de producție la stabilirea sumei reprezentând ajutor de operare în cadrul schemei notificate. Aceasta va fi verificată anual de către ANRE în cadrul analizei costurilor reale și a veniturilor la nivelul fiecărui beneficiar, pentru a se evita supracompensarea.
- (56) Bonusul va fi revizuit anual de către ANRE și, dacă va fi cazul, va fi ajustat în sensul reducerii, corespunzător datelor actualizate privind veniturile și costurile. Acest mecanism va contribui la evitarea situațiilor în care ajutorul este mai mare decât diferența dintre veniturile generate prin vânzarea energiei electrice și energiei termice și costurile de producție respective.

---

¹⁶ A se vedea, de exemplu, cazurile de ajutor de stat nr. N 602/2004 – DK (JO C 21, 2.2.2006, p. 6), N 543/2005 – NL (JO C 221, 14.9.2006, p. 8), și N 567/2007 – DK (JO C149, 14.6.2008, p. 2).

- (57) ANRE va verifica, de asemenea, anual, dacă ajutorul acordat fiecărui beneficiar depășește ceea ce este necesar pentru acoperirea integrală a costurilor de producție, pe baza unei analize sistematice a unor parametri cheie cum ar fi cantitățile din fiecare tip de combustibil consumate de centrală, prețul de achiziționare pentru fiecare combustibil, numărul de certificate de emisie de CO₂ vândute pe piață, (exprimând diferența între alocările gratuite de certificate și emisiile efectiv realizate) prețul obținut din asemenea vânzări. Un ordin de recuperare a oricărui ajutor acordat în exces va fi notificat de către ANRE și avizat de Transelectrica SA/SC OPCOM SA. Comisia consideră că acest mecanism asigură garanția solidă că niciun beneficiar nu va primi supracompensare.
- (58) Prin urmare, pe baza informațiilor înaintate de către autoritățile române, Comisia concluzionează că ajutorul de operare acordat în cadrul măsurii notificate nu conduce la supracompensarea costurilor de producție ridicate, aferente producerii de energie electrică în instalații de cogenerare și că dispozițiile de calculare a bonusului sunt conforme cu orientările privind ajutorul pentru mediu.
- (59) În ceea ce privește efectul de stimulare (punctul 142 din orientările privind ajutorul pentru mediu), Comisia observă că toate calculele furnizate de autoritățile române, prezentate pe scurt în tabelele 1-3, indică faptul că pentru energia electrică și energia termică produse în centrale de cogenerare, costurile de producție sunt în mod evident mai mari decât prețurile preconizate pe piață a acelor două forme de energie, deoarece bonusul care rezultă din aceste calcule este un număr strict pozitiv pentru fiecare din cele trei centrale CHP tipice luate în considerare în calculele respective. Deci, fără ajutorul notificat, nu ar exista o stimulare suficientă pentru demararea sau continuarea cogenerării de energie electrică și termică în centrale CHP de înaltă eficiență, deoarece se pare că această activitate nu ar fi viabilă din punct de vedere economic.
- (60) În plus, în conformitate cu punctul 160 literele (b) și (v) din orientările privind ajutorul de stat pentru mediu, autoritățile române au notificat Comisiei cazurile individuale în care ajutorul este acordat în cadrul schemei notificate unor instalații de cogenerare cu o capacitate de producție de energie electrică de peste 200MW.
- (61) În final, autoritățile române au întreprins măsuri pentru deducerea oricărui ajutor acordat beneficiarilor în afara schemei notificate din costurile de producție luate în considerare la calcularea ajutorului. Prin urmare, schema notificată respectă normele privind cumulul, prevăzute la punctele 189-191 din orientările privind ajutorul pentru mediu.
- (62) Pe baza informațiilor furnizate, Comisia consideră că măsura notificată este compatibilă cu articolul 87 alineatul (3) litera (c) din Tratatul CE.

3.3.2. Respectarea de către mecanismul de finanțare a articolelor 25 și 90 din Tratatul CE

- (63) Conform articolelor 25 și 90 din Tratatul CE, atunci când o taxă impusă pe un produs este utilizată pentru finanțarea producției la nivel național a produsului respectiv, această taxă nu trebuie să se aplice produsului importat și trebuie să se aplice produsului exportat¹⁷.
- (64) Taxa destinată să finanțeze schema de ajutor notificată se va aplica pentru energia electrică generată în centrale CHP de înaltă eficiență localizate în România, indiferent de faptul că este consumată în România sau că este exportată. În plus, Comisia face observația că este introdus un mecanism de rambursare a contribuției, pentru a se exclude energia electrică importată produsă în unități CHP de înaltă eficiență localizate în alte state membre.

¹⁷ A se vedea, de exemplu, hotărârea Curții Europene de Justiție în cauza C-206/6 6 *Essent Netwerk Noord BV / Aluminium Delzijl BV* - nepublicată încă -, punctele 42 și 47.

Rambursarea se bazează în primul rând pe sistemul comunitar de garanții de origine, care este operațional în România.

- (65) Prin urmare, Comisia consideră că mecanismul de rambursare va evita discriminarea împotriva energiei electrice CHP importate, care este interzisă prin articolele 25 și 90 din Tratatul CE.

4. DECIZIA

- (66) Având în vedere cele prezentate mai sus, comisia constată că schema de ajutor notificată este compatibilă cu piața comună, în conformitate cu articolul 87 alineatul (3) litera (c) din Tratatul CE, și decide prin urmare să nu ridice obiecțiuni cu privire la măsură.
- (67) Comisia reamintește autorităților române că, în conformitate cu articolul 88 alineatul (3) din Tratatul CE, orice plan de refinanțare sau modificare a prezentei scheme trebuie să fie notificat Comisiei în temeiul dispozițiilor Regulamentului (CE) nr. 794/2004 al Comisiei de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 (în prezent 88) din Tratatul CE¹⁸.
- (68) Comisia cere autorităților române prezentarea unui raport anual privind punerea în aplicare a ajutorului, care îi va permite Comisiei să verifice respectarea tuturor condițiilor menționate mai sus, pe parcursul punerii în aplicare a măsurii. Orice modificare a condițiilor de acordare a ajutorului trebuie să fie notificate în prealabil.
- (69) În cazul în care această scrisoare conține informații confidențiale care nu trebuie divulgate unor părți terțe, vă rugăm să informați Comisia în termen de cincisprezece zile lucrătoare de la data primirii acestei scrisori. În cazul în care Comisia nu primește o cerere motivată înainte de acest termen, se consideră că sunteți de acord ca textul integral al scrisorii să fie comunicat unor părți terțe și să fie publicat în versiunea lingvistică autentică pe site-ul internet:

http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/state_aids_texts_ro.htm

Cererea respectivă trebuie trimisă prin scrisoare recomandată sau prin fax la următoarea adresă:

European Commission
Direcția Generală Concurență
Greffé des aides d'Etat
B-1049 Bruxelles
Fax: +32 2 29 61242

Cu deosebită considerație,
Pentru Comisie

Neelie KROES
Membru al Comisiei

---

¹⁸ JO L 140, 30.4.2004, p. 4.